

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 36311982-101.07.06-E.906

BAŞVURU NO : 2017/1036

KARAR TARİHİ :18/01/2018

KISMEN TAVSİYE KISMEN RETKARARI

BAŞVURAN

BAŞVURU VEKİLİ / TEMSİLCİSİ

BAŞVURUYA KONU İDARE

- 1-Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) (Re'sen) (Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 Emek Çankaya/ANKARA)
- 2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Re'sen) (Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu 9. km. No: 278 Çankaya/ANKARA)
- 3- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Eskişehir Yolu 10. Km No:276 Çankaya/ANKARA
- 4- Havsa Belediye Başkanlığı (Hacı İsa Mah. Fatih Cad. No:186 Havsa/EDİRNE)
- 5- Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. (Abdi İpekçi Cad. No:35 34367 Maçka/İSTANBUL)

BAŞVURUNUN KONUSU

- : Şikayetçinin, kiracısı olduğu evin çatısında bulunan baz istasyonunun (elektronik haberleşme istasyonunun) kaldırılmasına ilişkin talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ

- : 17.2.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Şikayetçi, kiracısı olduğu evin çatısında baz istasyonu bulunduğunu, bu istasyon kurulurken ev sahibinin yanlış bilgilendirildiğini, ilgili makamların söz konusu baz istasyonunun kurulmasına yönelik olarak yasal dayanak göstermediklerini, baz istasyonunun kızının bulunduğu odanın üstünde olduğunu, istasyonun geceleri ses yaptığını, kızının bu sesten rahatsız olduğunu, baz istasyonunun kamuya zararlı bir noktaya kurulduğunu ve insanlara zarar verdiğini iddia ederek, bahsi geçen baz istasyonunun kaldırılması talebiyle Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

II. İDARELERİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Havsa Belediye Başkanlığının 25/04/2017 tarihli ve 580 sayılı cevabi yazısı ile 08/11/2017 tarihli ve 1592 sayılı cevabi yazısı ve eklerinde özetle;

2.1. Şikayete konu baz istasyonu ile ilgili olarak İdarelerine herhangi bir başvuru yapılmadığı ve ruhsat verilmediği, konuyla ilgili yer seçim belgesi talebinde bulunulmadığı veya bu belgeye ilişkin herhangi bir ücret alınmadığı, baz istasyonunun konumlandırılması ve kurulumuyla ilgili olarak İdarelerinden bilgi alınmadığı, İdarelerinde gürültü kirliliğini ölçecek herhangi bir cihaz bulunmadığı, elektromanyetik alan değerinin ve limit değerinin ölçülmesine yönelik Belediyelerinde altyapı bulunmadığı,

2.2. Baz istasyonunun kurulmasının dayanağının, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) Haberleşme Genel Müdürlüğü'nün 16/02/2012 tarih ve 2012/HGM-01 sayılı Genelgesi ile 19/10/2016 tarih ve 77592 sayılı yazısı olduğu hususlarına yer verilmiştir.

3. Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin 25/09/2017 tarihli ve 179334 sayılı cevabi yazısı ile 04/12/2017 tarihli ve 224492 sayılı cevabi yazısı ve eklerinde özetle;

3.1. GSM haberleşme ekipmanlarının kurulumuyla ilgili olarak bahsi geçen yerde bulunan taşınmaz malikleriyle 27/01/2017 başlangıç tarihli kira sözleşmesi bulunduğu,

3.2. Söz konusu baz istasyonunun BTK'dan alınan güvenlik sertifikasına istinaden kurulduğu, ilgili Yönetmelikte belirlenen kıstaslara ve limitlere uygun olarak faaliyette bulunan istasyonlara BTK tarafından **güvenlik sertifikası** düzenlendiği, baz istasyonunun Yönetmelikte belirlenen kıstaslara uygun olarak çalışıp çalışmadığının BTK tarafından denetlendiği,

3.3. Baz istasyonlarının hücresel çalışma prensibi doğrultusunda şehir içlerinde kurulmasının zorunlu olduğu, bu cihazların çıkış güçlerinin oldukça düşük olduğu, istasyonların bal peteği benzeri hücresel bir yapıda ve her bir peteğin içinde de en az bir baz istasyonu bulunacak şekilde kurulmasının zorunlu olduğu, **istasyonların şehir dışına çıkartılması halinde** hücresel yapının bozulacağı, bu halde gerek istasyonlardan abonelere gerekse abonelerden baz istasyonlarına karşılıklı olarak **çok yüksek elektromanyetik dalgalar gönderilmek zorunda kalınacağı**, bu durumun ise **toplum sağlığını çok daha olumsuz yönde etkileyeceği**,

3.4. Baz istasyonunun antenlerinden yayılan dalgaların elektromanyetik dalgalar olduğu, hiçbir şekilde radyasyon yaymadığı, bir çok ev aletinin baz istasyonundan daha fazla elektromanyetik dalga yaydığı, Dünya Sağlık Örgütü'nün konuyla ilgili raporunda baz istasyonlarından ve kablosuz ağlardan

kaynaklanan radyo frekanslarının sağlığa olumsuz etkileri bulunduğuna dair tatmin edici bilimsel bir kanıt olmadığı hususunun vurgulandığı,

3.5. 03/07/2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan (01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren) Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkraları uyarınca; **baz istasyonlarının**, gerek kamuya ait umumi hizmet alanlarında gerekse de **özel mülkiyete konu taşınmazlarda ruhsat alınmaksızın kurulabilmesine imkan sağlandığı, madde ile öngörülen hususların geleceğe matuf olmak üzere uygulama ve süreç içerisinde netleşmesinin beklendiği,**

3.6. 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin (1) bendinde konuya ilişkin usul ve esaslar ile ücret tarifelerini belirleme yetkisinin Haberleşme Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayıldığı, yine 5393 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 15 inci maddesinin ek fıkrasında, **yer seçim belgesi** karşılığında alınacak ücretin UDHB tarafından belirleneceğinin hükme bağlandığı, Belediyelerin kendi görev alanını aşacak biçimde yer seçim belgesi ücreti belirlemesinin hukuka aykırı olduğuna yönelik mahkeme kararları bulunduğu, yer seçim belgesinin dahi bugün itibariyle halen uygulamada mevcut olmadığı,

3.7. **Bahsi geçen yerde bulunan GSM haberleşme ekipmanlarının yasal mevzuata uygun olarak kurulduğu ve işletildiği, şikâyetin geçerli ve haklı bir dayanağının olmadığı, şirketlerinin kamu hizmeti ifa ettiği ve Anayasa ile güvence altına alınan bir hak olan “Haberleşme hürriyeti”ni teminine yönelik faaliyette bulunduğu açıklamalarına yer verilmiştir.**

4. BTK’nın 18/07/2017 tarihli ve 44541 sayılı cevabi yazısı ile 26/09/2017 tarihli ve 58851 sayılı cevabi yazısı ve eklerinde özetle;

4.1. 21/04/2011 tarihli ve 27912 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelikle elektromanyetik alan oluşturan sabit elektronik haberleşme cihazlarının kuruluş yeri, montajı, denetlenmesi ve ölçüm yapacak kuruluşlara ilişkin usul ve esaslar ile bunlara uyulmaması halinde uygulanacak müeyyidelerin belirlendiği,

4.2. İlgili Yönetmelik çerçevesinde bahsi geçen yerdeki baz istasyonunu için Kurumlarınca **güvenlik sertifikası** düzenlendiği, güvenlik sertifikasının baz istasyonunun Kurumlarından izin alınarak ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kurulduğunu gösterdiği, güvenlik sertifikasında belirtilen güvenlik mesafesi içinde hiçbir yaşam alanının bulunmasına izin verilmediği, bahsi geçen yerdeki baz istasyonunun güvenlik mesafesinin 5.80 m. olarak hesaplandığı, bu güvenlik mesafesi içinde **herhangi bir yaşam alanı bulunmadığı**, söz konusu baz istasyonunun 25/02/2017 tarihi itibariyle faaliyete geçtiği,

4.3. İlgili Yönetmelikte belirlenen limit değerlerin, başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünya üzerinde pek çok ülkede, Dünya Sağlık Örgütünce resmen tanınan ve bağımsız bir kuruluş olan Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Komisyonu (ICNIRP) tarafından belirlenen sınır değerlerin dikkate alınarak belirlendiği, **Avrupa ülkelerinde limit değerleri aşmamak kaydıyla baz istasyonların kurulma yerleriyle ilgili bir kısıtlamanın bulunmadığı, çoğu gelişmiş Avrupa ülkesinde baz istasyonlarının bina yüzeylerine, çatılara, parklara, hatta okul binalarına dahi kurulabildiği,**

4.4. Söz konusu baz istasyonunun elektromanyetik alan ölçümünün Kurumlarından ölçüm yetki belgesi almış kuruluşlarca yapıldığı, **baz istasyon antenlerinin yönlü antenler olduğu ve baktığı yönde en fazla ışımaya yaptıkları, bu nedenle elektromanyetik alan ölçümlerinin antenin maksimum yayın yaptığı yönde gerçekleştirildiği, söz konusu baz istasyonunun bulunduğu yerde 25/01/2017 ve 25/07/2017 tarihlerinde yaptırılan ölçüm sonuçlarının Yönetmelikte belirlenen limit değerlerin altında olduğu, şikayetçinin evinin baz istasyonu antenlerinin yayın yaptığı yönde olmadığından şikayetçinin evinde herhangi bir ölçüm yapılmadığı,**

4.5. 03.07.2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesinde yer alan şartların sağlanması kaydıyla **özel mülkiyete konu taşınmazlarda ruhsat alınmaksızın** baz istasyonu kurulabilmesine imkan sağlandığı hususlarına yer verilmiştir.

5. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 15/11/2017 tarihli ve 14964 sayılı görüş yazısında özetle;

5.1. 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci maddesinde ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılara ilişkin hükümlere yer verildiği, yine aynı Kanunun 42 nci maddesinde konuya ilişkin idari müeyyidelere değinildiği,

5.2. 02/11/1985 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği hükümlerinin 03/07/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ile yürürlükten kalktığı, yürürlükteki Yönetmeliğin 62 nci maddesinde baz istasyonlarıyla ilgili hükümlere yer verildiği, söz konusu Yönetmeliğin 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe girmesi nedeniyle **Yönetmeliğin 62 nci maddesi hükmünün bu tarihten sonra kurulan baz istasyonları için uygulanması gerektiği, 01/10/2017 tarihinden önce kurulan baz istasyonlarının mevzuata uygunluğunun istasyonun kurulduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre değerlendirilmesi gerektiği,**

5.3. **Şikayete konu baz istasyonu için;** yapıldığı tarihte yürürlükte olan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi hükümlerine göre değerlendirme yapılarak **ruhsat alınması gerektiği halde alınmaması nedeniyle 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci maddesi uyarınca mühürleme yapılması ve bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde mevzuata uygunluğun sağlanması gerektiği, ancak mevzuata uygunluğunun sağlanması aşamasında yürürlükteki mevzuata göre değerlendirme yapılması mümkün olduğundan söz konusu baz istasyonu için yürürlükte olan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesi uyarınca ruhsat alınması gerekliliği bulunmamakla birlikte 62 nci maddede aranan tüm şartların sağlanması gerektiği,**

5.4. Baz istasyonunu ruhsat almadan tesis eden sorumlulara 3194 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesi gereği idari para cezası düzenlenmesi gerektiği, bahsi geçen Kanunun 32 nci ve 42 nci maddeleri uyarınca işlemlerin aynı Kanunun 5 inci maddesi hükmü gereği ilçe Belediyesince (Havsa Belediye Başkanlığı) yürütülmesi gerektiği, GSM şirketlerine sorumlulukları oranında uygulanacak olan idari para cezası dışında başka bir işlem yapıp yapılmayacağı hususunda BTK tarafından değerlendirilme yapılması gerektiği,

5.5. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde “Fenni mesul” tanımının yapıldığı, aynı Yönetmeliğin 68 inci maddesinde “Fenni mesuliyet”e ilişkin hükümlere yer verildiği, baz istasyonlarının 3194 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan yapı tanımı gereği **inşai faaliyete**

konu olduğundan tesis edilmeleri için statik açıdan sakınca bulunmadığına dair inşaat mühendislerince hazırlanacak rapor akabinde, Yönetmeliğin 57 nci maddesinde belirtilen **mimari, statik, mekanik ve elektrik tesisat projelerinden gerekli olanların hazırlanarak ilgili idaresince onaylanması**, imalatın bu projelere uygunluğu da her bir projenin gerektirdiği meslek mensubu tarafından (mimari projeler için mimar fenni mesul, statik proje için inşaat mühendisi fenni mesul, mekanik tesisat projesi için makine mühendisi fenni mesul, elektrik tesisatı için elektrik mühendisi fenni mesul) ayrı ayrı üstlenmesi gerektiği,

5.6. Yönetmeliğin 62 nci maddesinde yer alan **Kanunun cezai hükümlerinin maddede belirtilen şartları yerine getirmeyenlere** (kat maliklerinin üçte ikisinin muvafakatinin alınmaması, statik açıdan sakınca bulunmadığına dair rapor alınmaması, bina estetiğini, görünümünü ve silueti olumsuz etkilememesi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun uygun görüş alınmaması, kuruluş izni verilen bir alanda yapılmaması, yer seçim belgesi düzenlenmemesi vb.) **sorumlulukları oranında uygulanması gerektiği**,

5.7. Statik proje müellifince **hazırlanacak raporda**; binada yapılacak baz istasyonun, binanın kolon, kiriş vb. yapı elemanlarından **oluşan taşıyıcı sistemini olumsuz etkileyip etkilemediğinin** Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik ve Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik gibi **yapıya ilişkin hükümleri içeren afet, deprem mevzuatına göre değerlendirilmesi gerektiği**, bu raporların sunulacağı ilgili idarenin ise 3194 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan ilgili idare tanım gereğince belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında valilik olduğu,

5.8. Bina cephelerini, görünümünü ve silueti olumsuz etkilemediğinin ilgili idaresi olan belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye dışında valiliklerce 57 nci maddede belirtilen projelerden gerekli olanların incelenmesi aşamasında değerlendirileceği, bu aşamada 3194 sayılı Kanun ve Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine göre herhangi bir belge sunulmasına gerek olmadığı açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **“Kişi dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlıklı 17 nci maddesinde**; *“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.”*, **“Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20 nci maddesinin 1 inci fıkrasında**; *“Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.”*, **“Haberleşme hürriyeti” kenar başlıklı 22 nci maddesinin 1 inci fıkrasında**; *“Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. ...”*, **“Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması” başlıklı 56 ncı maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında**; *“Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.”*, **“Çalışma ve sözleşme hürriyeti” başlıklı 48 inci maddesinin 2 nci fıkrasında**; *“Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.”*, **“Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde**; *“Vatandaşlar...kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir....Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.”*,

7. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin “Özel ve aile hayatına saygı hakkı” başlıklı 8 inci maddesinde;** “Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.”,

8. **6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinde;** “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir”,

9. **655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında** Haberleşme Genel Müdürlüğünün görevleri sayılmış olup, söz konusu fıkranın **(ı) bendinde;** “ Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü baz istasyonu, anten, kule, dalga kılavuzu, konteynir ve benzeri araç, gereç ve tesisatın kurulması, bunların taşınmazlar üzerine yerleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bunların taşınmazlar üzerine yerleştirilmesi için uygulanacak **ücret tarifelerini** belirlemek ve denetlemek.”, **28 inci maddesinin 1 inci fıkrasında;** “...Bakanlık hizmet birimleri sorumluluk alanlarıyla ilgili olarak aşağıdaki görevleri de yerine getirirler: ... d) Gerekli idari düzenlemeleri hazırlamak. e) Denetim yapmak veya yaptırmak amacıyla gerekli her türlü fiziki ve teknik altyapı ve tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek ve bunları denetlemek.”, **34 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında;** “Bakanlık; görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve kanunla belirlenmiş konularda idari düzenlemeler yapabilir.”,

10. **5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (r) bendinde;** “Belediye mücavir alan sınırları içerisinde 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda tesis edilecek elektronik haberleşme istasyonlarına kent ve yapı estetiği ile elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak ücret karşılığında yer seçim belgesi vermek”, **yine aynı maddenin 3 üncü fıkrasında;** “ (r) bendine göre verilecek yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücret Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca belirlenir. Ücreti yatırılmasına rağmen yirmi gün içerisinde verilmeyen yer seçim belgesi verilmiş sayılır. Büyükşehir sınırları içerisinde yer seçim belgesi vermeye ve ücretini almaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir.”,

11. **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun “Telsiz kurma ve kullanma izni, telsiz ruhsatnamesi ve kullanıma ilişkin esaslar” başlıklı 37 nci maddesinde;** “(1) Radyo ve televizyon yayınlarına ilişkin ilgili kanununda belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, Kurum düzenlemelerinde belirtilen ve işletilmesi için frekans tahsisine ihtiyaç gösteren telsiz cihaz veya sistemi kullanıcıları, telsiz kurmayla kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi almak zorundadır. Bu kapsamdaki kullanıcılar telsiz cihaz veya sistemlerini Kurum düzenlemeleri ve telsiz ruhsatnamesinde belirtilen esaslara uygun olarak kurmak ve kullanmak mecburiyetindedirler.

(2) Telsiz kurma ve kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi verilmesi, izin ve telsiz ruhsatnamesinin süresi, yenilenmesi, değişikliği ve iptaliyle ilgili usul ve esaslar ile bu çerçevede öngörülen telsiz cihaz veya sistemlerinin kurulması, kullanılması, nakli, işletme tipinin değiştirilmesi, devri ve hizmet dışı bırakılmasında kullanıcıların tabi olacağı hususlar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. ...

(4) *Ulusal ve uluslararası kuruluşların belirlediği standart değerleri dikkate almak suretiyle telsiz cihaz ve sistemlerinin kullanımında uyulacak elektromanyetik alan şiddeti limit değerlerinin belirlenmesi, kontrol ve denetimleri münhasıran Kurum tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu işlemlerle ilgili usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığıyla Çevre ve Orman Bakanlığının görüşleri de dikkate alınmak suretiyle Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Yönetmelikle belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun bulunan ilgili tesisler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kurum tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmesini müteakip kurulur ve faaliyete geçirilir.”*

Aynı Kanununun “Haberleşme hizmetlerinin sürekliliği” başlıklı 34 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında; “Elektronik haberleşme alt yapısına mahkeme kararı veya ilgili mevzuatı uyarınca Kurum, Bakanlık veya diğer yetkili merciler tarafından alınmış bir karar olmadıkça, elektronik haberleşmenin aksamamasına neden olacak biçimde müdahalelerde bulunulamaz.”

12. 02/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında; “ ... **Özel mülkiyete tabi arsa ve binalarda ise Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun uygun görüşü ile beş yılda bir yenilenmek ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre kat maliklerinin muvafakati alınmak şartıyla ilgili idarelerden ruhsat alınarak elektronik haberleşme istasyonu kurulabilir.** Elektronik haberleşme istasyonları 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda ve imar planı kararı aranmaksızın kurulur. Elektronik haberleşme istasyonlarının kurulabilmesi için, elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak yer seçim belgesinin düzenlenmiş olması, yatayda ve düşeyde gerekli ve yeterli koruma mesafesinin bırakılması, koruyucu tedbirler alınması, tasarımının kent ve yapı estetiği ile uyumlu olması zorunludur. Büyükşehir sınırları içerisinde yer seçim belgesi vermeye ve ücretini almaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Ücreti yatırılmasına rağmen yirmi gün içerisinde verilmeyen yer seçim belgesi verilmiş sayılır. Uygulamalar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun sorumluluğunda yürütülür.”

13. 03/07/2017 tarihli ve 30113 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin (Değişik: RG-30/9/2017- 30196) 62 nci maddesinde; “... (2) **Özel mülkiyete tabi arsa ve binalarda, fenni mesuliyet üstlenilmek ve Kanunun cezai hükümleri saklı kalmak, kat maliklerinin üçte ikisi ve gerekmesi halinde uygulamadan etkilendiği ilgili idaresince belirlenen bağımsız bölüm maliklerinin muvafakati alınmak, statik açıdan sakınca bulunmadığına dair inşaat mühendislerince hazırlanacak rapor ilgili idaresine sunulmak, bina estetiğini, görünümünü ve silueti olumsuz etkilememek kaydıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun uygun görüşü alınarak; ruhsat alınmadan elektronik haberleşme istasyonu kurulabilir.** Bina cephelerinde bu fıkra aranılan şartlara ilave olarak, sadece anten ve anten aparatları monte edilmek, cepheye bitişik olmak, dış cephe kaplamasıyla benzer görünümde olmak ve anten boyları 1,55 metreyi geçmemek şartları da aranır. Fenni mesuliyet üstlenilmek ve Kanunun cezai hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sabit elektronik haberleşme altyapısında kullanılan; saha dolabı, varlık noktası (PoP noktası), menhol, ankesörlü telefon ve bina içi anahtarlama ekipmanları, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni alınmadan kurulabilir.

(3) Elektronik haberleşme istasyonları 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve

Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda ve imar planı kararı aranmaksızın kurulur.

(4) Elektronik haberleşme istasyonlarının kurulabilmesi için, elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak yer seçim belgesinin düzenlenmiş olması, yatayda ve düşeyde gerekli ve yeterli koruma mesafesinin bırakılması, koruyucu tedbirler alınması, tasarımının kent ve yapı estetiği ile uyumlu olması zorunludur.

(5) Yer seçim belgesi için gerekli belgelerin eksiksiz olarak idareye teslim edilmesinden ve ücretin ödenmesinden itibaren yirmi gün içerisinde verilmeyen yer seçim belgesi verilmiş sayılır. Büyükşehir sınırları içerisinde, yer seçim belgesi vermeye ve ücretini almaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir.

(6) Uygulamalar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun sorumluluğunda yürütülür.”, **Yine aynı Yönetmeliğin “Yürürlük” başlıklı 71 inci maddesinde;** “Bu Yönetmeliğin geçici 3 üncü maddesi yayımı tarihinde, diğer maddeleri 1/10/2017 tarihinde yürürlüğe girer.”,

14. 21/04/2011 tarihli ve 27912 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektronik Haberleşme Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddetinin Uluslararası Standartlara Göre Maruziyet Limit Değerlerinin Belirlenmesi, Kontrolü ve Denetimi Hakkında Yönetmeliğin “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında; “... f) Güvenlik mesafesi: Antenden itibaren ve antenlerin yayın yönü ile cihaz çıkış gücü, anten kazancı, elektrik alan limit değeri dikkate alınarak hesap edilen metre cinsinden değeri, g) Güvenlik sertifikası: Her bir sabit elektronik haberleşme cihazının uluslararası kuruluşlarının belirlediği standart değerlerine ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kurulduğunu göstermek üzere işletici ve işletmeciye verilen belgeyi, ğ) ICNIRP (International Commission on Non Ionizing Radiation Protection): Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Komisyonu’nu, h) IRPA (International Radiation Protection Association): Uluslararası Radyasyondan Koruma Kurulu’nu,...”, **“Güvenlik mesafesi hesabı” başlıklı 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında;** “Güvenlik mesafesi; antenden itibaren ve **antenlerin yayın yönü dikkate alınarak** uluslararası IRPA kuruluşunun belirlemiş olduğu, aşağıdaki formülle hesaplanır. ...”, **“Güvenlik sertifikası” başlıklı 7 nci maddesinin 1 inci fıkrasında;** “İşletici ve işletmeci bu Yönetmelik hükümlerine göre sabit elektronik haberleşme cihazı için EK-1’de yer alan Güvenlik Sertifikasını almakla yükümlüdür.”, **“Ölçüm yapmaya yetkili kuruluşlar” başlıklı 10 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında;** “Ölçümler, Kurum veya Kurum tarafından yetki verilen kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili mevzuatına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişilikleri tarafından yapılır.”, **“Elektromanyetik alan şiddeti limit değerleri” başlıklı 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında;** “Tablo-1’de yer alan elektrik alan ve manyetik alan şiddeti; a) Ortam için, Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Kurulunun (ICNIRP) belirlediği ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla geçerli olan toplam limit değerlerinin dörtte üçünü (3/4) aşamaz. b) Tek bir cihaz için çevre ve insan sağlığı dikkate alınarak; Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Kurulunun (ICNIRP) belirlediği ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla geçerli olan limit değerinin dokuzda ikisini (2/9) aşamaz.

Frekans Aralığı (MHz)	E-alan şiddeti (V/m)		H-Alan şiddeti (A/m)	
	Tek cihaz için limit değeri	Ortam için limit değeri	Tek cihaz için limit değeri	Ortamın toplam limit değeri
0,010-0,15	19,3	65,25	1,1	3,75

0,15-1	19,3	65,25	0,16/f	0,54/f
1-10	19,3/f ^{1/2}	65,25/f ^{1/2}	0,16/f	0,54/f
10-400	6,2	21	0,016	0,054
400-2 000	0,305f ^{1/2}	1,03 f ^{1/2}	0,00082 f ^{1/2}	0,0027 f ^{1/2}
2 000-60 000	13,5	45,75	0,035	0,12

f= frekans (MHz)",

17 nci maddesinde; “1) Ölçüm yetki belgeli kuruluşlar ile sabit elektronik haberleşme cihazının kurulması, işletilmesi ve kullanılması esnasında bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uygunluk Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre denetlenir ya da denettirilir. (2) Üçüncü şahıslar tarafından yapılan ölçüm talepleri Kuruma veya ölçüm yetki belgesi verilen kuruluşlara dilekçe ile yapılır. ... (3) Üçüncü şahıslar tarafından Kuruma yapılan ölçüm taleplerinde Kanuna ekli ücret tarifesinde belirtilen ölçüm ücreti müracaat aşamasında alınır. ...”

15. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğünün 16/02/2012 tarih ve 2012/HGM-01 sayılı Genelgesinde; “... İlgili mevzuat ve işletmecilerce yapılmış bulunan imtiyaz sözleşmeleri gereği, işletmecilerin, mobil telefon haberleşmesini ülkenin her yerine yayma, tüm vatandaşlarımıza ulaşılabilecek şekilde kapsama alanını genişletme ve hizmet kalitesini belli bir düzeyde sağlama yükümlülükleri bulunmaktadır.

Mobil telefon haberleşmesinin teknik olarak vazgeçilmez bir unsuru olan baz istasyonlarının yer seçimi dahil olmak üzere kurulumu, işletilmesi ve benzeri konularda **yerel yönetimler tarafından çeşitli nedenlerle sık sık müdahalelerde bulunduğu**, gerek kurulum ve gerekse işletme aşamasında faaliyetlerin enerjileri kesilerek veya sistemleri yıkılarak durdurulduğu, bir kamu hizmeti niteliğinde olan elektronik haberleşme hizmetlerinde önemli aksamalar olduğu konusunda Bakanlığımıza çeşitli bilgiler yansımaktadır.

... Haberleşme alanında “kamu hizmeti” niteliğindeki yatırımların kesintisiz olarak devam etmesi, hizmetlerin sürdürülebilmesi için 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun ilgili hükümleri ve imtiyaz sözleşmeleri uyarınca işletmeciler tarafından kurulmuş bulunan baz istasyonları, ilgili tesislerin korunması ve hizmetlerin sürdürülebilirliği açısından kurulacak olanlara da **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’ndan gerekli izin ve onayların alınmış olması kaydı ile enerji hatlarının tesisi ve enerji aboneliklerinin yapılması dahil her türlü kolaylığın sağlanması elektronik haberleşme hizmetinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, elektronik haberleşme sektörünün gelişimi ve yatırımların aralıksız devam etmesi açısından büyük önem arz etmektedir.**

Konunun ilgili mahalli idareler nezdinde takibi ile yukarıda belirtilen hususlarda gerekli hassasiyetlerin gösterilmesi konusunda bilgi ve gereğini rica ederim.”

16. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü tarafından 81 İl Valiliğine gönderilen ve yukarıda bahsi geçen Genelgenin ilgi tutulduğu 19/10/2016 tarih ve 77592 sayılı yazıda; “... Ülkemizin içinde bulunduğu Olağanüstü Hal (OHAL) süresince daha fazla ihtiyaç duyulan mobil haberleşme sistem ve tesislerine müdahale edildiği, enerjilerinin kesildiği ve ihtiyaç duyulan yerlere yeni kurulumların yapılmasına izin verilmediğine ilişkin Bakanlığımıza bazı

bilgiler gelmektedir. Bu durum, OHAL göz önüne alındığında milli güvenliği ve kamu düzenini tehdit edecek ve anayasal olarak güvence altına alınan haberleşme hürriyetini engelleyecek bir unsur olarak görülmektedir.

Bu kapsamda OHAL süresince de dahil olmak üzere, kamu hizmeti niteliğindeki yatırımların kesintisiz devam etmesi ve mobil haberleşme hizmetinin kesintisiz hizmet verebilmesine teminen gerekli hassasiyetlerin gösterilmesi ve işletmecilere her türlü kolaylığın sağlanmasının ilgili yerel yönetimlere ve kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmesi hususunda, Gereğini rica ederim.” hususlarına yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK'ÜN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

17. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde;

17.1. Şikayetçinin, bahsi geçen yerdeki baz istasyonunun kaldırılmasına ilişkin talebinin **Reddi,**

17.2. İmar mevzuatı hükümlerinin baz istasyonlarına uygulamasında ortaya çıkan ve Kurumumuzca tespit edilen sorunlar ile imar mevzuatından kaynaklanan diğer sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi için ilgili paydaşlarla toplantı yapılmasına ve bu toplantı sonucu tespit edilen hususların ve çözüm önerilerinin karara bağlanmasına yönelik gerekli koordinasyon iş ve işlemlerini yapması hususunda **Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına Tavsiyede Bulunulması,**

17.3. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonluğunda yapılacak olan toplantı sonucu alınan kararlar ile Kurumumuzun tespit ve değerlendirmeleri de dikkate alınarak; **konuya ilişkin gerekli düzenlemeleri (yönetmelik genelge vb.) yapması hususunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Tavsiyede Bulunulması,**

17.4. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından konuyla ilgili yapılacak düzenleme sonrasında, baz istasyonun ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faaliyet göstermesi için **gerekli iş ve işlemleri yapılması hususunda Havsa Belediye Başkanlığına Tavsiyede bulunulması,**

17.5. Yer seçim belgesi ücretlerinin belirlenmesine ilişkin **yönetmelik çalışmalarının hızlandırılması için kararımızın bir örneğinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına gönderilmesi gerektiği** yönünde hazırlanan “*Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı Önerisi*” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME ve GEREKÇE

Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

18. Şikayetçi, kiracısı olduğu evin çatısında baz istasyonu bulunduğunu, bu istasyon kurulurken ev sahibinin yanlış bilgilendirildiğini, ilgili makamların söz konusu baz istasyonunun kurulmasına yönelik olarak yasal dayanak göstermediklerini, baz istasyonunun kızının bulunduğu odanın üstünde olduğunu, istasyonun geceleri ses yaptığını, kızının bu sestten rahatsız olduğunu, **baz istasyonunun insanlara zarar verdiğini iddia ederek, bahsi geçen istasyonun kaldırılması için gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.** Şikayetçi, Kurumumuza gönderdiği 08/11/2017 tarihli e postada; şikayet konusu baz istasyonuna ait fanların kablolarının söküldüğü için **sesle ilgili**

şikayetinın řu an için olmadığını ancak baz istasyonlarının sağlığa zararlı olması nedeniyle baz istasyonunun kaldırılmasına ilişkin talebini yenilediğini beyan etmiştir.

19. 4 no.lu paragrafta belirtildiği üzere, BTK konuya ilişkin açıklamasında; ilgili Yönetmelik çerçevesinde bahsi geçen yerdeki baz istasyonunu için **İdarelerince güvenlik sertifikası düzenlendiği, güvenlik sertifikasının baz istasyonunun İdarelerinden izin alınarak ilgili Yönetmelik şartlarına uygun olarak kurulduğunu gösterdiği, güvenlik sertifikasında belirtilen güvenlik mesafesi içinde hiçbir yaşam alanının bulunmasına izin verilmediği, ilgili Yönetmelikte belirlenen limit değerlerin başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünya üzerinde pek çok ülkede Dünya Sağlık Örgütüncce resmen tanınan ve bağımsız bir kuruluş olan Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Koruma Komisyonu (ICNIRP) tarafından belirlenen sınır değerlerin dikkate alınarak belirlendiği, baz istasyon antenlerinin yönlü antenler olduğu ve baktığı yönde en fazla ışımaya yaptıkları, bu nedenle elektromanyetik alan ölçümlerinin antenin maksimum yayın yaptığı yönde gerçekleştirildiği, şikayetçinin evinin baz istasyonu antenlerinin yayın yaptığı yönde olmadığından şikayetçinin evinde herhangi bir ölçüm yaptırılmadığı, yapılan ölçüm sonuçlarının Yönetmelikte belirlenen limit değerlerin altında olduğu, Avrupa ülkelerinde limit değerleri aşmamak kaydıyla baz istasyonların kurulma yerleriyle ilgili bir kısıtlamanın bulunmadığı, çoğu gelişmiş Avrupa ülkesinde baz istasyonlarının bina yüzeylerine, çatılara, parklara, hatta okul binalarına dahi kurulabildiği hususları belirtmiştir.**
20. 3 no.lu paragrafta belirtildiği üzere, **Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.’nin** konuya ilişkin açıklamasında; **baz istasyonlarının hücresele çalışma prensibi doğrultusunda şehir içlerinde kurulmasının zorunlu olduğu, bu cihazların çıkış güçlerinin oldukça düşük olduğu, istasyonların bal peteği benzeri hücresele bir yapıda ve her bir peteğin içinde de en az bir baz istasyonu bulunacak şekilde kurulmasının zorunlu olduğu, istasyonların şehir dışına çıkartılması halinde hücresele yapının bozulacağı, bu halde gerek istasyonlardan abonelere gerekse abonelerden baz istasyonlarına karşılıklı olarak çok yüksek elektromanyetik dalgalar gönderilmek zorunda kalınacağı, bu durumun ise toplum sağlığını çok daha olumsuz yönde etkileyeceği, baz istasyonunun antenlerinden yayılan dalgaların elektromanyetik dalgalar olduğu, hiçbir şekilde radyasyon yaymadığı, bir çok ev aletinin baz istasyonundan daha fazla elektromanyetik dalga yaydığı, Dünya Sağlık Örgütünün konuyla ilgili raporunda baz istasyonlarından ve kablosuz ağlardan kaynaklanan radyo frekanslarının sağlığa olumsuz etkileri bulunduğuna dair tatmin edici bilimsel bir kanıt olmadığı vurgulandığı** hususları belirtmiştir.
21. şikayetçi, söz konusu baz istasyonunun sağlığa zararlı olduğunu iddia etmekte ise de; kendisinin ya da ailesinden bir kişinin, söz konusu baz istasyonu nedeniyle herhangi bir sağlık sorunu yaşadığına veya bu konuda tedavi gördüğüne ilişkin herhangi bir bilgi veya belgeyi Kurumumuza sunmamıştır.
22. Yargıtay 14. Hukuk Dairesi’nin 25/06/2013 tarihli ve E. 2013/6570, K. 2013/9794 sayılı kararında; *“...Bu nedenle baz istasyonlarının uzun vadede sağlığa zarar verebileceği, baz istasyonlarından psikolojik olarak etkilenildiği vs. şeklindeki kanıtlanması mümkün olmayan soyut iddialarla açılan davaların dinlenmesi mümkün değildir. Somut uyuşmazlıkta, yapılan araştırmalar ve dosyaya ibraz edilen 30.04.2012 günlü elektrik mühendisi bilirkişilerinin raporu ile tüm dosya kapsamına göre davaya konu baz istasyonunun limit değerlere ve güvenlik*

mesafelerine uygun olarak kurulduğu ve işletilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Bu husus mahkemenin de kabulindedir. Hükme esas alınan 04.04.2012 günlü psikolog bilirkişinin raporunda davacının baz istasyonundan olumsuz yönde etkilendiği belirtilmiştir. Psikolojik etkilene soyut bir kavram olup, bireylerin durumuna göre değişkenlik gösterebilmektedir. Bu nedenle, baz istasyonunun kararın gerekçesinde belirtilen soyut değerlendirmeler dışında davacının sağlığına zarar verdiği bilimsel delillerle de kanıtlanamadığından davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş, kararın bozulması gerekmiştir.” şeklinde hüküm kurmuştur.

23. Anayasa Mahkemesinin 24/03/2016 karar tarihli ve 2013/6587 başvuru numaralı kararında da, baz istasyonlarının sağlık üzerinde etkisine değinilmiş olup, söz konusu kararda; “Çevresel meseleler bağlamında, elektromanyetik kirlilik ve bunun sağlık üzerindeki etkilerine ilişkin iddiaların AİHM içtihadına da yansdığı, kararlarda sağlık üzerindeki olası etkileri **bilimsel araştırmalarla kesinlik kazanmayan** radyoaktif kirlilikle ilgili çevresel meselelerde devletin geniş bir takdir hakkı olduğu vurgulanarak özellikle **bilimsel verilerle kesinlik kazandırılmamış olan söz konusu değerlendirmeler bağlamında, Mahkemenin kendi takdirini kamusal makamların değerlendirmeleri yerine ikame etmenin mümkün olmadığı kabul edildiği** görülmektedir. ... Söz konusu tespitler, baz istasyonlarından yayılan radyoaktif kirliliğin zararlı etkileri noktasında **bilimsel bir tartışmanın sürdüğünü ortaya koymakla birlikte kanuni limitler dahilinde olan salınımların zararlı etkilerine ilişkin kesin bir bilimsel verinin de mevcut olmadığına işaret etmektedir.**” açıklaması yapılmıştır.
24. Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararında; şikayetçinin, başvurusuna konu ettiği hussularda somut veri sunmasının beklendiği hususuna da yer verilmiştir. Söz konusu kararda; “AİHM içtihadında da inceleme konusu çevresel etkinin 8 inci maddede yer alan güvenceleri etkin hale getirebilmesi için aranan **ağırlık eşliğinin tespitinde, genel olarak başvurucudan söz konusu etki derecesini ortaya koyan somut veriler sunmasının beklenildiği, bu kapsamda söz konusu etki derecesini ortaya koyan kamusal ölçümler veya uzman raporları gibi verilerle ilgili alanın örneğin gürültüye doymun/açık bölge olarak tespit edildiğini gösteren kamusal kararların yapılan değerlendirmelerde dikkate alındığı anlaşılmaktadır...**” şeklinde açıklamada bulunmuştur.
25. Yukarıda yer verilen tespitler ve yargı kararları doğrultusunda konu değerlendirildiğinde; şikayetçinin, baz istasyonunun sağlık için zararlı olduğuna ilişkin **soyut değerlendirmeleri içerir iddiaları dışında, kendisinin ya da ailesinden bir kişinin bedensel veya ruhsal sağlığının söz konusu baz istasyonu nedeniyle olumsuz etkilendiğine ilişkin bir delili veya veriyi Kurumumuza sunmaması nedeniyle, şikayetçinin, baz istasyonunun sağlığa zarar verdiğine ilişkin iddiaları hakkında Kurumumuzca herhangi bir değerlendirme yapılamamıştır.**
26. 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun “Telsiz kurma ve kullanma izni, telsiz ruhsatnamesi ve kullanıma ilişkin esaslar” başlıklı 37 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında; **ulusal ve uluslararası kuruluşların belirlediği standart değerleri dikkate almak suretiyle telsiz cihaz ve sistemlerinin kullanımında uyulacak elektromanyetik alan şiddeti limit değerlerinin belirlenmesi, kontrol ve denetimleri münhasıran BTK tarafından yapılacağı veya yaptırılacağı, Yönetmelikle belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun bulunan**

ilgili tesisler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kurum tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmesini müteakip kurulacağı ve faaliyete geçirileceği hüküm altına alınmıştır.

27. 21/04/2011 tarihli ve 27912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan konuya ilişkin Yönetmelikte, **güvenlik mesafesinin hesaplanmasında Uluslararası Radyasyondan Koruma Kurulu'nun (IRPA) belirlemiş olduğu formüllerin dikkate alınacağı** belirtildikten sonra, **güvenlik mesafesi ve güvenlik sertifikasına** ilişkin düzenlemelere ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Yine söz konusu Yönetmeliğin 16 ıncı maddesinde elektronik haberleşme cihazı için uluslararası kuruluşlar (ICNIRP) tarafından belirlenen sınır değerlerin belli bir oranına göre elektrik alan şiddeti limit değerleri belirlenmiştir. Bu kapsamda; bahsi geçen yerde bulunan **baz istasyonu için güvenlik sertifikası alındığı, 25/01/2017 ve 25/07/2017 tarihlerinde yapılan ortam elektrik alan şiddet değerleri ölçümlerinin söz konusu Yönetmelikte belirtilen limit değerinin altında kaldığı** hususları tespit edilmiştir.
28. **Bahsi geçen** Yönetmeliğin 17 nci maddesi uyarınca; şikayetçinin, söz konusu baz istasyonunun bulunduğu yerdeki elektromanyetik alan şiddetine yönelik olarak ölçüm yapmaya yetkili kuruluşlara ölçüm yaptırması mümkündür. Ancak şikayetçi, **söz konusu yerdeki cihazların limit değerler üzerinde çalıştığına tespitine ilişkin bir ölçüm yaptırmamış ve konuya ilişkin herhangi bir bilgi ve belgeyi Kurumumuza sunmamıştır.**
29. Şikayetçinin, baz istasyonunun bahsi geçen Yönetmelikte belirtilen limit değerlerin üzerinde çalıştığına ilişkin herhangi bir bilgi veya belgeyi Kurumumuza sunmaması, BTK tarafından yaptırılan ölçümlerde de söz konusu cihazların ilgili Yönetmelikte belirtilen limit değerlerin altında faaliyet gösterdiği hususunun tespit edilmesi ve baz istasyonunun güvenlik sertifikasına sahip olması durumları birlikte değerlendirildiğinde; şikayete konu baz istasyonunun, **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 37 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmüne istinaden ilgili Yönetmelikle belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafelerine uygun olarak kurulduğu ve işletildiği sonucuna varılmıştır.**
30. Öte yandan **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 37 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan “Yönetmelik ile belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun bulunan ilgili tesisler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kurum tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmesini müteakip kurulur ve faaliyete geçirilir.”** hükmünün Anayasa aykırılığı savıyla ve iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine yapılan itirazda; Mahkemenin **22/09/2010 tarihli ve E. 2010/66, K. 2010/91 sayılı kararında;“... Yaydığı elektromanyetik dalgalar limit değerlere uygun olan ve bu nedenle güvenlik sertifikası verilen telsiz cihaz ve sistemleri ile ilgili tesislerin başkaca bir işleme gerek olmaksızın kurulacağını ifade edilmesi, telsiz kurma izni bakımından başkaca bir işleme gerek bulunmadığını amaçlamaktadır. İtiraz konusu kuralda yer alan “başkaca bir işleme gerek kalmaksızın” ibaresi, mevzuatla diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görevlerin yerine getirilmesine engel nitelik oluşturmamaktadır. Bu anlamda, imar mevzuatı yönünden yapıların imar planlarına ve ruhsata uygunluğunun denetimi konusunda belediyelere verilen görevlerin yerine getirilme zorunluluğunun devam ettiği açıktır. Diğer bir deyişle, itiraz konusu kural, yapı niteliği taşıyan telsizlerle ilgili tesisleri imar mevzuatı yönünden alınması gerekli ruhsat ve izinlerden istisna tutmamaktadır. ...”** şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

31. Söz konusu Anayasa Mahkemesinin kararından da anlaşılacağı üzere, **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 37 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü; baz istasyonlarının, imar mevzuatı yönünden düzenlemeye tabi tutulmasına engel bir hüküm değildir. Bu nedenle, baz istasyonlarının, ilgili Yönetmelikte belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun olarak faaliyet göstermesinin yanı sıra imar mevzuatı hükümlerine uygun olarak faaliyette bulunması gerektiği de bir gerçektir.**
32. Şikayete konu baz istasyonunun, **özel mülk üzerinde bulunduğu ve 25/02/2017 tarihinde faaliyete geçtiği** anlaşılmıştır. İlgili tarihte yürürlükte bulunan 02/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında; **özel mülkiyete yer alan baz istasyonlarının imar mevzuatı yönünden tabi olduğu hükümlere** yer verilmiştir. İlgili tarihte yürürlükte bulunan söz konusu madde hükmü uyarınca; **özel mülkiyette bulunan baz istasyonları için maddede belirtilen şartların (ruhsat, yer seçim belgesi vb.) sağlanması** gerekmektedir. İlgili Belediye, baz istasyonu için kendilerinden bir ruhsat veya yer seçim belgesi alınmadığını, baz istasyonun konumlandırılması ve kurulumu ile ilgili olarak kendilerine bilgi verilmediğini belirtmiştir. Ayrıca, Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından söz konusu maddede belirtilen şartların yerine getirildiğine ilişkin Kurumumuza herhangi bir bilgi veya belge sunulmamıştır. Bu durum; **söz konusu baz istasyonu için, faaliyete girdiği dönemde yürürlükte bulunan imar mevzuatındaki yükümlülüklerin (ruhsat, yer seçim belgesi vb.) yerine getirilmediğini** göstermektedir.
33. Diğer taraftan, 01/10/2017 tarihinde Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği yürürlüğe girmiş ve bahsi geçen Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesinde **baz istasyonlarının imar mevzuatı yönünden tabi olduğu yeni hükümlere** yer verilmiştir. Bahsi geçen maddeyle, maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla **ruhsat alınmadan** elektronik haberleşme istasyonu kurulabilmesine imkân sağlamıştır.
34. Yürürlükte bulunan söz konusu Yönetmeliğin 62 nci maddesinde; **özel mülkiyete tabi arsa ve binalarda**, fenni mesuliyet üstlenilmek ve Kanunun cezai hükümleri saklı kalmak, kat maliklerinin üçte ikisi ve gerekmesi halinde uygulamadan etkilendiği ilgili idaresince belirlenen bağımsız bölüm maliklerinin muvafakati alınmak, **statik açıdan sakınca bulunmadığına dair inşaat mühendislerince hazırlanacak rapor ilgili idaresine sunulmak, bina estetiğini, görünümünü ve silueti olumsuz etkilememek** kaydıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun uygun görüşü alınarak; **ruhsat alınmadan elektronik haberleşme istasyonu kurulabileceği** hüküm altına alınmıştır. Yine söz konusu maddenin 4 üncü fıkrasında, elektronik haberleşme istasyonlarının kurulabilmesi için; elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak **yer seçim belgesinin düzenlenmiş olması**, yatayda ve düşeyde gerekli ve yeterli **koruma mesafesinin bırakılması, koruyucu tedbirler alınması ve tasarımının kent ve yapı estetiği ile uyumlu olması** gerektiğine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.
35. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği hükümlerinin 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe girmesi nedeniyle, Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.’den, yeni Yönetmelik hükümlerinde yer alan zorunlukların şirketlerince yerine getirilip getirilmediğine ilişkin olarak Kurumumuzca bilgi ve belge istenilmiştir. Adı geçen şirket tarafından Kurumumuza verilen cevabi yazılarda; yer seçim belgesi ücreti belirlenmediği için ilgili mevzuat uyarınca Belediyelerce yer seçim belgesi verilemeyeceği,

01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği uyarınca baz istasyonları kurulumu için “ruhsat şartı” aranmayacağı ve söz konusu Yönetmelik hükümlerinin uygulama ve süreç içerisinde netleşmesinin beklendiği hususları belirtilmiştir. Ancak adı geçen şirket, bahsi geçen baz istasyonu için 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Yönetmeliğin 62 nci maddesinde geçen şartların yerine getirildiğine yönelik olarak Kurumumuza herhangi bir bilgi ve belge sunmamıştır. Bu durum, **söz konusu baz istasyonu için, 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Yönetmelik hükümlerinde öngörülen şartların da yerine getirilmediğini göstermektedir.**

36. 25/02/2017 tarihinde faaliyete başlayan baz istasyonu için bu zamana kadar ilgili Belediyeye herhangi bir başvuru yapılmadığı **(ruhsat, yer seçim belgesi vb.) ve bahsi geçen** iletişim şirketi tarafından 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği uyarınca baz istasyonları kurulumu için “ruhsat şartı” aranmayacağı hususunu belirtmesi **karşısında; bahsi geçen** baz istasyonunun imar mevzuatı kapsamında tabi olduğu hükümlerin anlaşılabilmesi için **Kurumumuzca Çevre ve Şehircilik Bakanlığında** görüş istenmiştir. Konuya ilişkin yazımızda; bahsi geçen baz istasyonunun 01/10/2017 tarihinden önce yürürlükte bulunan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği hükümlerinde yer alan şartları mı **(ruhsat alması vb.)** sağlaması gerektiği yoksa 03/07/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği (01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren) hükümlerinde **yer alan şartları mı sağlaması gerektiği hususuna ilişkin olarak görüş talebinde bulunulmuştur.**

37. 5 no.lu paragrafta belirtildiği üzere, ilgili İdare cevabi yazısında; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği 01/10/2017 tarihinden önce kurulan baz istasyonlarının mevzuata uygunluğunun **istasyonun kurulduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre değerlendirilmesi gerektiği**, baz istasyonu için yapıldığı tarihte yürürlükte olan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi hükümlerine göre değerlendirme yapılarak ruhsat alınması gerektiği halde alınmaması **neniyle 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci maddesi uyarınca mühürleme yapılması** ve bu tarihten itibaren en çok **bir ay içinde mevzuata uygunluğun sağlanması gerektiği, ancak mevzuata uygunluğunun sağlanması aşamasında yürürlükteki mevzuata göre değerlendirme yapılması mümkün olduğundan** söz konusu baz istasyonu için yürürlükte olan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesi uyarınca **ruhsat alınması gerekliliği bulunmamakla** birlikte 62 nci maddede aranan **tüm şartların sağlanması gerektiği**, ayrıca baz istasyonunu ruhsat almadan tesis eden **sorumlulara ise 3194 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesi gereği idari para cezası düzenlenmesi gerektiği** hususları belirtilmiştir.

38. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yukarıda yer alan görüşünde; yeni Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01/10/2017 tarihinden önce kurulan baz istasyonlarının mevzuata uygunluğunun istasyonun kurulduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat **hükümlerine göre değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiş ise de; 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde bu konuyu açıklığa kavuşturacak bir hüküm (geçici madde vb.)** bulunmamaktadır.

39. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığının söz konusu görüşü doğrultusunda hareket edilmesi halinde; uygulamada bazı sorunların veya uyumsuzlukların yaşanacağı, bu sorunların belediyeler ile iletişim şirketlerini dava, yetki vb. konularda karşı karşıya getirebileceği, bu durumun da iletişim hizmetlerinde kesinti yaşanmasına sebebiyet verebileceği

değerlendirilmiştir. Örneğin yeni Yönetmelik hükümlerindeki şartları taşımayan baz istasyonları **mühürlenirse** iletişim hizmetleri kesilecek midir ? Söz konusu şartların sağlanması için bir aylık süre yeterli olacak mıdır ? Bir aylık süre içerisinde baz istasyonlarının ilgili maddede öngörülen bu şartlardan bir kısmını veya hiçbirini sağlamaması (statik açıdan sakınca bulunmadığına dair inşaat mühendisinden rapor alınmaması veya bu sürecin uzaması, yer seçim belgesi ücretinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından belirlenmemesi nedeniyle iletişim şirketleri ile belediyeler arasında uyuşmazlık bulunması nedeniyle bazı istasyonların yer seçim belgesi olmaması) durumlarında istasyonlarla ilgili nasıl bir işlem yapılacaktır? Bir aylık süre içerisinde baz istasyonlarının ilgili maddede öngörülen bu şartları yerine getirmemesi halinde yıkım işlemi uygulanacak mıdır ? Yapılan işlemlerden iletişim hizmetleri etkilenecek midir ?

40. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü doğrultusunda hareket edilmesi halinde ortaya çıkabilecek tüm bu soru veya sorunlar ile ortaya çıkabilecek diğer başkaca soru ve sorunların tespit edilerek konuya bir çözüm getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan **01/10/2017 tarihinden önce kurulan ve ilgili tarihte ruhsat vb. diğer şartları taşımayan baz istasyonlarıyla ilgili olarak, yürürlükteki Yönetmelikte açık bir hüküm olmadığı hususu ve bir önceki paragrafta belirtilen soru veya sorunların ortaya çıkma ihtimali dikkate alınarak; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu konulara ilişkin olarak bir düzenleme yapılması** (yönetmelik genelge vb.) gerektiği değerlendirilmektedir.

41. Ayrıca, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 16/02/2012 tarih ve 2012/HGM-01 sayılı Genelgesi ile 19/10/2016 tarih ve 77592 sayılı yazısı dikkate alındığında; **ülkemizin içinde bulunduğu Olağanüstü Hal (OHAL) süresince daha fazla ihtiyaç duyulan mobil haberleşme sistem ve tesislerine müdahalede gerekli hassasiyetlerin gösterilmesi ve haberleşme hürriyetine engel olunmaması gerektiği de bir gerçektir. Bu nedenle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından baz istasyonları hakkında düzenleme yapılırken veya diğer idareler tarafından konuyla ilgili işlem tesis edilirken söz konusu Tebliğ ve yazıda belirtilen hususların da dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir.**

42. Diğer taraftan, Kurumumuzca ilgili **İdarelerle yapılan yazışmalar sonucunda söz konusu yerdeki baz istasyonu için yer seçim belgesi düzenlenmediği** tespit edilmiştir. 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında konuya ilişkin ücret tarifelerini belirleme yetkisi Haberleşme Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmış, yine 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücretin UDHB tarafından belirleneceğine ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir.

43. 655 sayılı KHK ile Haberleşme Genel Müdürlüğüne yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücret tarifelerini belirlemek görevi verilmişse de bu güne kadar bahsi geçen Genel Müdürlük tarafından konuya ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmadığı anlaşılmıştır. Kurumumuz, 2017/2285 no.lu şikâyet başvurusuyla ilgili olarak verdiği **25/08/2017 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararında, “Yer seçim belgesi ücretlerinin makul sürede belirlenmesi” hususunda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına (Haberleşme Genel Müdürlüğüne) Tavsiye’de bulunulmasına karar vermiştir.** Her ne kadar **ilgili İdare tarafından Kurumumuza gönderilen 12/09/2017 tarih ve 71369 sayılı yazıda; konuya ilişkin Yönetmelik taslağı**

hazırladığı ve Yönetmeliğin kurum ve kuruluşların görüşüne açıldığı, gelen görüşler değerlendirildikten ve Sayıştay'ın görüşü de alındıktan sonra, söz konusu Yönetmeliğin yayınlanmak üzere Başbakanlığa gönderilmesinin planlandığı belirtilmişse de bu güne kadar konuyla ilgili herhangi bir düzenleme yapılmadığı anlaşılmıştır.

44. Yürürlükte bulunan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 62 nci maddesi; elektronik haberleşme istasyonlarının kurulabilmesi için, elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak yer seçim belgesinin düzenlenmiş olması gerektiğini hükme bağlamıştır. İlgili iletişim şirketi, yer seçim belgesi ücretlerinin belirleme yetkisinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ait olduğu, Belediyelerin kendi görev alanını aşacak biçimde yer seçim belgesi ücreti belirlemesinin hukuka aykırı olduğu ve yer seçim belgesinin uygulamada mevcut olmadığı iddialarında bulunmakta olup, yer seçim belgesinin ücreti ve düzenlenmesi konusunda belediyeler ve iletişim şirketleri arasında uyuşmazlıkların devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu konudaki uyuşmazlıkların giderilmesi için yer seçim belgesi ücretlerinin bir an önce belirlenmesinin önem arz ettiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle, Haberleşme Genel Müdürlüğü tarafından yer seçim belgesi ücretlerinin belirlenmesine yönelik yapılan Yönetmelik çalışmalarının hızlandırılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

45. Buraya kadar değinilen tüm hususlar çerçevesinde; baz istasyonlarının imar mevzuatına göre tabi olduğu hükümler ve bu hükümlerin uygulamasında yukarıda yer verilen sorunların veya tereddütlerin yaşandığı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda;

45.1. 38 no.lu paragrafta değinildiği üzere; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan ancak söz konusu Yönetmelik hükümlerinden önceki ve sonraki şartları taşımayan baz istasyonlarının, imar mevzuatı yönünden 01/10/2017 tarihinden önce yürürlükte bulunan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği hükümlerinde yer alan şartları mı sağlaması gerektiği yoksa 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği hükümlerinde yer alan şartları mı sağlaması gerektiğine ilişkin mevzuatta açık bir hüküm olmaması, konuya ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü doğrultusunda hareket edilmesi halinde 39 no.lu paragrafta belirtilen sorunların veya başkaca sorunların ortaya çıkabileceği değerlendirildiğinden, tüm bu soru veya sorunların da dikkate alarak bu konuya açıklık getirilmesi için düzenleme yapılması (yönetmelik genelge vb.),

45.2. Yer seçim belgesi ücretinin Haberleşme Genel Müdürlüğünce belirlenmemesi nedeniyle, Haberleşme Genel Müdürlüğünün yer seçim belgesi ücreti belirleninceye kadarki süreç içerisinde ya da bu ücretler belirlense dahi yer seçim belgesinin alınmasına kadar geçen süreç içerisinde yer seçim belgesi şartını yerine getirmeyen baz istasyonlarıyla ilgili olarak imar mevzuatı yönünden yapılması gereken işlemlere ilişkin olarak düzenleme yapılması, ayrıca yapılacak düzenlemede imar mevzuatı açısından hangi şartları taşıyan baz istasyonlarına yer seçim belgesi verileceği, yer seçim belgesi verilebilmesi için Yönetmeliğin 62 nci maddesinde öngörülen tüm şartların sağlanmasının gerekip gerekmediği, yer seçim belgesi için gerekli belgelerin ne olduğu konularının da açıklığa kavuşturulması,

45.3. İlgili Belediye, bahsi geçen baz istasyonu için kendilerinden bir ruhsat veya yer seçim belgesi alınmadığını, baz istasyonun konumlandırılması ve kurulumu ile ilgili olarak kendilerine bilgi verilmediğini belirtmesi ve baz istasyonun dayanağının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme

Bakanlığının 16/02/2012 tarih ve 2012/HGM-01 sayılı Genelgesi ile 19/10/2016 tarih ve 77592 sayılı yazısı olduğu iddia etmesi durumları değerlendirildiğinde; ilgili idarelerin, baz istasyonlarının imar mevzuatı yönünden tabi olduğu hükümlere ilişkin olarak tam bilgi sahibi olmadığı sonucuna varılmış olup, bu nedenle ilgili idareler tarafından imar mevzuatı uyarınca yapılması gereken iş ve işlemlere (işlem sırasına ve işlemi yapacak makama göre) ilişkin olarak ayrıntılı bir düzenleme yapılması,

45.4. 41 no.lu paragrafta değinildiği üzere; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından baz istasyonları hakkında konuya ilişkin düzenleme yapılırken, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Tebliğ ve yazısında belirtilen hususların (ülkemizin içinde bulunduğu Olağanüstü Hal Durumu ve haberleşme hürriyetine engel olunmaması) dikkate alınması, gerektiği kanaat ve sonucuna varılmıştır.

46. Bununla birlikte, baz istasyonlarına imar mevzuatının uygulanmasında ortaya çıkan ve yukarıda tespit edilen sorunlar ile imar mevzuatından kaynaklanan diğer sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının koordinatörlüğünde; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, BTK, Türkiye Belediyeler Birliği, bazı Büyükşehir Belediyeleri veya Belediyeler ve iletişim şirketleriyle toplantı yapılması ve bu toplantı sonucu tespit edilen hususların ve çözüm önerilerinin karara bağlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

47. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde;

47.1. Şikayetçinin, söz konusu baz istasyonu nedeniyle, kendisinin veya ailesinden bir kişinin bedensel veya ruhsal sağlığının etkilendiğine ya da özel ve aile yaşamları etkilenecek şekilde konutlarından yararlanmalarının engellendiğine ilişkin bir tespit yapılamaması, baz istasyonunun güvenlik sertifikasının bulunması ve ilgili Yönetmelikte belirlenen limit değerlerin altındaki elektrik alan şiddet değeriyle faaliyetini sürdürmesi, 01/10/2017 tarihinden önce kurulan baz istasyonlarının imar mevzuatındaki durumuyla ilgili olarak Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde açık bir hüküm olmaması ve Kurumumuzca ilgili İdarenin bu konuyu açıklığa kavuşturacak düzenleme yapması gerektiği sonucuna varılması nedenleri dikkate alınarak; şikayetçinin, baz istasyonun kaldırılması talebine ilişkin olarak Kurumumuzca bu aşamada yapılacak bir işlem olmadığı,

47.2. Baz istasyonlarının imar mevzuatına göre tabi olduğu hükümlerin uygulamasında 45 no.lu paragrafta değinilen sorunların veya tereddütlerin yaşandığı anlaşılmış ve bu konuya ilişkin değerlendirmelere aynı paragrafta yer verilmiş olup, imar mevzuatından kaynaklanan bu sorunlar ile konuyla ilgili diğer sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, BTK, Türkiye Belediyeler Birliği, bazı Büyükşehir Belediyeleri veya Belediyeler ve iletişim şirketleriyle toplantı yapılmasına ve bu toplantı sonucu tespit edilen hususların ve çözüm önerilerinin karara bağlanmasına yönelik gerekli koordinasyon iş ve işlemlerinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yapılması gerektiği,

47.3. 45 ve 46 no.lu paragraflarda belirtildiği üzere; Kurumumuzun imar mevzuatı yönünden tespit ettiği sorunların ve konuya ilişkin değerlendirmelerin ve bununla birlikte Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının koordinatörlüğünde yapılan toplantı sonucu alınan kararların, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca dikkate alınması, bu doğrultuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

tarafından, baz istasyonlarının imar mevzuatına uygunluğunun sağlanması aşamasında uygulamada yaşanan sorunları giderecek, konuyla ilgili hususları açıklığa kavuşturacak ve ilgili idarelerin veya şirketin yapması gereken iş ve işlemleri ortaya koyacak **açık ve ayrıntılı bir düzenleme (yönetmelik genelge vb.) yapılması gerektiği**,

47.4. 32 ve 35 no.lu paragraflarda belirtildiği üzere; söz konusu yerdeki baz istasyonunun, faaliyete geçtiği tarihte yürürlükte bulunan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde ve 01/10/2017 tarihinde yürürlüğe giren Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşımadığı anlaşıldığından, **bahsi geçen baz istasyonunun hangi yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanması gerektiği konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılacak düzenleme sonrasında**, baz istasyonun ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faaliyet göstermesi için gerekli iş ve işlemlerin **Havsa Belediye Başkanlığı tarafından yerine getirilmesi gerektiği**,

47.5. 42, 43 ve 44 no.lu paragraflarda belirtildiği üzere; şikayete konu yerde bulunan baz istasyonu için yer seçim belgesi düzenlenmediği, yer seçim belgesi ücretlerinin belirlenmesi ve bu belgenin düzenlenmesi noktasında uygulamada sorunlar yaşandığı ve **yer seçim belgesi ücretlerinin makul sürede belirlenmesine yönelik olarak Kurumumuzun 25/08/2017 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı olduğu** hususları dikkate alınarak, **Haberleşme Genel Müdürlüğünün yer seçim belgesi ücretlerinin belirlenmesine ilişkin yönetmelik çalışmalarını hızlandırması gerektiği** kanaat ve sonucuna varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

48. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. Şikayetçinin, şikayet dilekçesine **Havsa Belediye Başkanlığı** tarafından verilen cevapta, hangi sürede hangi mercilere başvurabileceği bilgisinin verilmediği görülmüş olup, ilgili İdarenin **"karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi"** ilkesine uymadığı tespit edilmiştir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

49. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurumumuz tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; Havsa Belediye Başkanlığı ve Avea İletişim Hizmetleri A.Ş.’nin eylem ve işlemlerine karşı dava açma süresinden arta kalan sürede Edirne İdare Mahkemesi’nde, BTK İstanbul Bölge Müdürlüğünün eylem ve işlemlerine karşı dava açma süresinden arta kalan sürede İstanbul İdare Mahkemesi’nde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

Şikayetçinin, bahsi geçen yerdeki baz istasyonunun kaldırılmasına ilişkin talebinin **REDDİNE**,

İmar mevzuatı hükümlerinin baz istasyonlarına uygulamasında ortaya çıkan ve Kurumumuzca tespit edilen 45 no.lu paragraftaki sorunlar ile imar mevzuatından kaynaklanan diğer sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi için ilgili paydaşlarla toplantı yapılmasına ve bu toplantı sonucu tespit edilen hususların ve çözüm önerilerinin karara bağlanmasına yönelik gerekli koordinasyon iş ve işlemlerini yapması hususunda ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK ve HABERLEŞME BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonluğunda yapılacak olan toplantı sonucu alınan kararlar ile 45 no.lu paragrafta yer alan Kurumumuzun tespit ve değerlendirmeleri de dikkate alınarak; konuya ilişkin gerekli düzenlemeleri (yönetmelik genelge vb.) yapması hususunda ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

Söz konusu yerdeki baz istasyonunun imar mevzuatı açısından hangi yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanması gerektiğine ilişkin olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılacak düzenleme sonrasında, baz istasyonun ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faaliyet göstermesi için gerekli iş ve işlemlerin yapılması hususunda HAVSA BELEDİYE BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

Yer seçim belgesi ücretlerinin belirlenmesine ilişkin yönetmelik çalışmalarının hızlandırılması için kararımızın bir örneğinin ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞINA (Haberleşme Genel Müdürlüğüne) GÖNDERİLMESİNE,

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili İdarelerce bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın, ŞİKAYETÇİYE, ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK ve HABERLEŞME BAKANLIĞINA, ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞINA, BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ve İLETİŞİM KURUMUNA ve HAVSA BELEDİYE BAŞKANLIĞINA tebliğ edilmesine, Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi